

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
DR. BÚZA BARNÁ.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyed-
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Összetartás.

A magyar faj erényei és hibái egyaránt történeti jellegűek. A modern világfejlődés csak igen kis mértékben érezte ideig rajtunk a hatását, vagy helyesebben mondva inkább csak külsőségekben nyilvánul meg. Belsőiben, közéleti viszonyaink, lényegében ma is még a régi történeti karakter érezteti rajtunk a hatását. A magyar név egy ezredeten keresztül mindig tudott tisztelgetni kelteni maga iránt s nem lehet az iránt kétségünk, hogy azok a magyar erények, amelyek őseinket eltöltötték s a melyek többé kevésbé a jelen nemzedékekre is áthárultak, mindenkor nagy szerepet játszottak fajunk fejlődésében.

De kétségtelenül vannak úgynevezett történeti hibáink is. Vagy inkább nem is hibák ezek talán, hanem történelmi sajátosságok, amelyeket a modern íyök követelményeizhez képest eddig még nem tudtunk átalakítani. Ezen történeti hibák közt jelentőségben a legnagyobb az a

nemzeti sajátosságunk, hogy sohasse igen szerettük az egységes fellépést és fegyelem szigorú szabályai által irányított együttes működést.

A germán népeknél a vezér mindenütt félistenként jelentkezett a többiek szemében, míg viszont nálunk még a honalapítók idejében sem ismertett el teljességgel az egységes uralkodás, hanem a hatalom megosztott a vezérek között s jól tudjuk, hogy szent István királynak micsoda erőt kellett kifejteni, hogy a szerte húzó magyarság közepette az egységes nemzeti királyi hatalmat megerősítse.

Ha nemzetünk későbbi történetét figyelemmel vizsgáljuk, léptenyomon mindig azt tapasztaljuk, hogy a magyar faj tulajdonképpen guerilla-harcokban, csoportküzdelmekben érezte a maga igazi súlyát. Ahol egy-egy jeles embernek a saját maga szakállára külön-külön fel lehetett lépni és külön-külön egységes beosztás mellőzésével lehetett nagy kört tenni az ellenség soraiban, ott a magyar harci erény min-

denkor a legkimagaslóbban tündökölt, amint azonban arról volt szó, hogy az egységes fellépő ellenséggel szemben egységes haderőt vigyünk harcba, akkor igen ritkán tudtunk csak nagy eredményeket felmutatni. Kétségkívül voltak mindig egyes nagyjaink a történelem folyamán, a kik képesek voltak egységes fellépést teremteni, de itt mindig az illetőknek nagy egyéni kvalitása játszott a tőszerepet. Nagyban és egészen el lehet mondani nemzetünkről azt az igazságot, hogy igazi értéke, igazi bátorsága tulajdonképpen mindig a szakadozottan és rendszeretlenül fellépő harcok közepette jelentkezett. Míg viszont a fegyelem vaskapcsa által összetartott egységes tlelipes nem egészen egyezik meg a magyar karakterrel.

Ez egy olyan történeti tény, amelyről sokat lehet beszélni, de amely én előttem, aki ezen a kérdésen sokat gondolkoztam egy nagy igazságkepen jelentkezik. Különösen nem rég jártam Augsburg tájékán, amelynek

közeliében annak idején guerilla harcokban mindig győzött a magyar, de már a németek egységes fellépésével szemben elvesztette a csatát. Azokon a helyeken gondolkoztam különösen arról, hogy ez a mi derék fajunk, amely erényekben nem marad hátra a világ semmiféle nemzete mögött, miért nem tudott a való életben még sem olyan sikereket felmutatni, mint például a vele szomszédos germán faj, amelynek hatalmas gazdasága, mérhetetlen gyáripára, elsőrangú kereskedelme, kitűnő mezőgazdasága valósággal bámulattal tölti el az embert. S ott is barangolásaim közepette s azóta is mindig csak az az egy igazság rögződik meg a szemeim előtt, hogy a fegyelem szeretete és az egységes fellépésre való hajlandóság az, ami hiányzik a mi fajunkban. S ha ezzel az igazsággal tisztába jötünk, akkor ebből folyólag azt is világosan kell látunk, hogy a magyar függetlenség kivivása, a magyar nemzeti jelleg kidomborítása minálunk tulajdonképpen egy nagy

A Hegyaljáról.

Turisták Lapja 1909. legújabbik füzetéből.

Szerzője: Dr. Czirbusz Géza.

III.

A tokaji Nagyhegy.

A tokaji Nagyhegy mindene Tokajnak. A nélkül soha sem lett volna város, ha mindjárt a Bodrog és Tisza összefolyásánál épült is. Lapul is hozzá két parallel, rosszul kövezett poros fő- és egy-két kurta keskeny, a Bodrogra és Tiszára nyíló keresztutcával, mint gyermek az anyjához. A polgári iskolán, tataraképzőtáron, szállodán, kosarfonó iskolán kívül aig van emeletes háza, de van néhány esinos, kerttel díszített magas földszintes háza, két vashidja, három szállója, egy pár kurtakoresmája, hol ocsó pénzén jó asztali hegyaljai (leleszi, királyhelmei, toronyai és tokaji) bort mérnek. Hangsúlyoznom kell, mert általában az a hiedelem, hogy csak aszu és szamorodni terem a Hegyalján könnyű asztali bor nem.

Az ujhelyi Magos- és tokaji Nagyhegynek sok a hasonlatossága. Szintén két fő völgyülete van, szintoly gazdag növényekben, pillangókban szintoly köves a teteje, mint a Ma-

goshegyé, sőt ugyanoly feijáró dobogója van, mint amannak. Két hatalmas kőbánya és a Zsolyomkánál szélesebb és hosszabb erosi-onális patakmedre nagy tömegben felfeltet rhyolit-trachyt kőseget mutat, Csak ennyiben mondhatni homogennek a vulkan akotását. Mert a mint a balatoni kupok bazalt jellegét nem aiterálja, hogy nálunk a bazalt törmekekkel fordul elő, a Kelemenhegy andezit jellegét sem, hogy az tuffakkal és konglomerattal váltakozik, úgy nem változtat a tokaji hegy rhyolitos jellegén semmit a tuffas törmekek váltakozás. Sőt ha a tuffa csakugyan fiatalabb átalakulása a regibb közetnek, homogennek vehetjük geogr. értelemben a tokaji hegyet. Abban tévedtem, mikor multkor értekezésemben (XIX. évf. 1—4. sz.) rétegesen fejtött vulkánhegyek létezését tagadtam az északkeleti trachyvidéken, — inkább azt kellett volna állítanom, hogy ritka az egyféle lavából mintegy egyöntésre készült homo- helyesebben monogen vulkán, minő pl. a Somlyó és a Némahegyen tul, vagy a Kis-Kopaszka gyakoribb ellenben a többféle lavából összeolvasztott vulkán, hacsak a trachyot metamorfózis utján át nem alakulnak külön vál-

fajokká. Így szürke idős andezitből kenegezés folytan idővel zödkó-trachyt válik.

A vulkanosság mai felfogás szerint különben mellékes, mono- vagy polygenikus volta-e, azaz egy-vagy többféle szerkezetű lavából lett-e a hegy? Valameley kürtőjének (Schlot) minden vulkánnak kellett lennie, melyen a lava vagy lavák kiömlöttek. Egyszerre törtent-e az, miként a homogen vulkanoknál és a szélességen kiömlött lavatáraknál (sovár-tokaji, Vihorlathegység), avagy több ízben, időszakonként, hogy tuffa- vagy törmekekreteképeképződhetek, míg egy új lava megint elöntötte a régi takarót (ujhelyi s balatoni hegyek), ez csupán a feubüggyant lavapép (magma) vízartalmától függött. Ha vizes volt a pép, foirobbant és szejjelvetette a kürtőjét a bennemeggyülemlt vizgőz; ha pedig sűrű volt a magma, egyszerűen kifordult belőle. (Lövi, Geologie 196. 1.) Sőt van egy eset, hogy ugyanegy vulkán időszakonként kiömlőmü lavákat ömleszt. A Pele-vulkán alítólag trachyt- és bazaltlavákat, tenát teljesen heterogén lavákat ömlesztett egyszerre! Ez a különös eset legfeljebb a petrográfus érdekli. A geográfusnak elég tudni, hogy a vulkán egyféle (ho-

mogen) minőségű (bazalt, trachyt, diorit stb.) lavakból vagy lavából dagadt megmagassagnyira.

Ily értelemben mondom homogennek a tokaji Nagyhegyet is.

A hegyre Tokaj felel több helyről lehet feljutni. Legrövidebb, úgy láttam, a lutheranus tiszetön keresztül vezető gyaogutat követni, mely szőlők között, igaz elég hirtelen haaid, de jól járható ösvény. Nem kell bokrokon és cserjéken keresztül törtentünk. Legelőbb is az tünik föl, hogy kevesebb a tokaji hegyen a feljutott szőlő, mint a Magoson és gyakori torrasz-mivelés, mi ott aig látható. Ezt a tokajnak úgy látszik az olasz telepesektől tanulták. (Olasz-Liszka, O-1010sya, Mad, Meunauer, Talya-Tanana). A hegyoldalit feisprozzak fokozatokra. Azokat vízszintesen kiegyengetik és kövekkel rakják körül. Az egyes fokozatokat pedig garadicsos határbarazdákkal kotik egybe. A tokaji szőlők különösen a hegyet környező dombokon jól vannak megmivelve, magasan húzódnak fel; de azokon felül még mindig van kukoriczas vagy krumpis föld, mint szőlőnek lehetne foihazsnálni. Ugylátszik elmutak a régi jó idők, midőn kompon szállítottak a Tiszán taira a tokaji bort. Ma a cukrozott és sze-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testőt, megőríti a köhögést, váladékot, éjjeli izszadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerár-
ban. — Ára Rvegenként 4.— korona.

erkölcsei kérdés. Mert azzal tisztában kell lenni mindenkinek, hogy ez a nemzet idegen erővel szemben csakis akkor fog sikereket elérhetni, hogyha egyenesen tömören lép fel a maga érdekei megvédelmezésére. Az ilyen fellépésnek pedig elengedhetetlen feltétele az egységes vezetés egyik oldalról s a fegyverrel kísértetés a másik oldalról. Amint ebbe lépten-nyomon belejársuk a bizalmatlanság érzete és amint lépten nyomon azt tapasztaljuk, hogy ahogy valaki vezető polcra jut, akkor tulajdon képen alulról a bizalmatlanságoknak egész özönével találkozik, úgy ezen észleletek mellett örökre le kellene mondanunk arról, hogy nemzeti ügyünket valaha győzelemre vezessük.

Ma legaktuálisabb kérdés a magyar nemzeti bank kérdése. Ebben is olyan valami csodálatos türelmetlenséget tapasztalunk, talán a saját táborunk közepette is, amely valósággal gondolkodóba ejti az embert s mit nem lehet egyébként tekinteni, mint annak a történeti hibának, a melyre tettebb már reá mutat.

Az én nézetem szerint magyar emberek között nem lehet abban eltérés, hogy az önálló nemzeti bank olyan fontos kiegészítő része az állami életnek, hogy annak követelésétől, keresztülvitelétől eltekinteni valóságban nemzeti lehetlenség számba megy. De ezen kétségtelen igazság mellett viszont azzal kell tisztában lennünk, hogy ezt a nemzeti sikert is csak egységes fellépéssel tudjuk keresztül vinni. Ne legyen itt helye a gyanúsításnak, ne legyen a helye a bizalmatlanság gerjesztésének. Lehetségtelen feltételezni, hogy pártunk vezére ne csüggye a legfőbb szeretettel éppen ezen a nagy nemzeti kérdésen. De ne higgyük azt, hogy türelmetlenséggel, gyanúsítással talán gyorsabb sikert tudunk biztosítani. Mint minden más téren, úgy ezen a téren is csak a fegyverrel

előrehaladás garantálhatja a sikert. Ne akarjuk tullicitálni azokat, akik a nemzet vezetésére való hivatottságukat a multak nehéz küzdelmeiben megmutatták s ne higgyük azt, hogy azzal tartozunk a hazának, hogy őket hazafiság tekintetében nagy szavakkal tullicitálni igyekezzünk. Meg nem alkuvó kitartás, a vezerekhez való hű ragaszkodás adhatja csak itt is kezünkbe a győzelem pálmáját, mert egymásnak heveskedő tullicitálás, az egységes fellépés rendezett sorainak megbontása és a bizalmatlanság gerjesztése csak bajt és szomorúságot hozhat ránk siker helyett.

Aki a magyar nemzeti bankot, mint a nemzeti függetlenség egyik lényeges kiegészítő részét elvileg sem akarja, annak nézetem szerint nincs helye többé a magyar politikai élet vezetés körül, de ez viszont nem jelenti azt, hogy azok, akik az önálló nemzeti bankot mindenek felett és feltétlenül akarják, ezen akaratak kivételében s a lehetőségek korlátaihoz ne alkalmazkodjanak. Hogy ezek a viszonylatos viszonyok és a lehetőségek eme korlátjai miként alakulnak ki a való életben, azt tulajdonképpen előre alig lehet megjósolni s így előre bajos belátni azt, hogy a legközelebbi jövőben ezen nemzeti követelményünk hogyan és minő mérvben valósul meg. Vessünk azonban minden körülmények között egy igazságot szívünkbe és ez az: hogy tanítsunk feltétlen nemzeti fegyelmet ebben a kérdésben és viseltesünk vezéreink iránt azzal a bizalommal, amely bizalom nélkül soha nemzet ezen a világon a maga igazait érvényesíteni nem fogja.

Tudom, hogy mindig voltak a magyar történelemben olyan tisztességtelen elemek, akik saját zsebüket és a saját érdekeik szempontjából a nemzeti haladással szembehegyezkedtek. Ezek számára természetesen hiába szól akár maga egy próféta is, ezeknek a számára nem is veszteget okos ember egyetlen egy szót

sem, ezekkel szemben csak a fenytetés eszközeit lehet fogatosítani. Az én szavam azokhoz a tisztességes magyarokhoz van irányítva, akik a nemzeti közélet téréen sohasem a maguk hasznát, hanem mindig az ország egysége érdekét tekintik, ezeket kérem én a mai nehéz időkben, hogy ne a tullicitálásban, ne a heveskedő hazafiság ropogós kijelentéseiben lássák politikai feladatukat, hanem éppen ellenkezőleg abban, hogy fogjunk össze valamennyien, hogy fegyverrel, zárt sorokban, a bizalom teljes érzetével eltöltve, kövessük vezéreinket nemzeti ideáljaink célja felé, a gyakorlati élet nyújtotta lehetőségek országutján.

Nem a guerillaharcok elszigetelt hősiessége fogja itt sem meghozni a győzelmet, hanem a fegyverrel, egységes nemzeti fellépés a józan okos vezetéssel kapcsolatban.

Dolgoznak a 67-esek.

A koalíció kebelében újra dühög az egység. Ezuttal azonban kivételében nem a néppárt, okvetetlenkedése zavarta meg a békés együttműködést, hanem a miniszterelnökségi sajtóiroda. Ez az ország pénzén fenntartott hivatalos intézmény vette el ezuttal a bombát. A „Temesvári Hírlap” függetlenségi pártállásu napilap legutóbbi számában egy a függetlenségi pártot hevesen támadó cikk látott napvilágot, melyet, mint utóbb kiderült, a miniszterelnökségi sajtóiroda küldött az illető lapnak közlés céljából. Az a sajtóiroda, melyet az ország pénzén tartanak fenn, s amelynek ilyenformán egyformán kellene szolgálni a kormányt támogató összes pártokat.

Es itt állunk meg egy percre. Ez az esemény — bármiként próbálják is azt kicsinyíteni a 67-es párti lapok — nagy horderővel bír, mert bizonyítja azt a gyakran felhangzó panaszt, hogy a kormányt támogató pártok kisebbsége minden tekintetben kihasználja a kormányzás előnyeit és hátából azért a

magyellektségért, mellyel a függetlenségi párt túri őket maga mellett és részt enged nekik az ország kormányzásából, — hátmegett neki támadnak a függetlenségi pártnak és igyekeznek azt minden téren lehetlenné tenni.

Az országnak természetesen csak most nyílt alkalma betekinteni a kulisszák mögé és nézni, hogy miként foglalnak le magunknak minden intézményt a kisebbségben levő 67-es pártok. Mi azonban — akik benn állunk a csatasorban — már régen láttuk azt az alattomos aknamunkát melyet a miniszterelnökségi sajtóiroda folytat a 67-es pártok érdekében a többség ellen. Mi régen figyeljük az eseményeket és látjuk, hogy a kormány és a sajtó állandó összeköttetése érdekében szervezett sajtóiroda a 67-es pártok korteseszközévé süllyedt.

Es hogy mennyire láttuk mind ezeket, bizonyítja a vidéki függetlenségi lapok országos szervezetének legutóbbi gyűlése, mely elhatározta, hogy érdekei megvédése céljából egy a kormánytól és pártoktól független sajtóirodát létesít, mely a vidék függetlenségi lapjai közt fogja képezni azt az összekötő kapcsolatot, melyre a miniszterelnökségi sajtóiroda volna hivatva; de amelyet csak a 67-es párti lapok érdekeit tekint, sőt utóbb odáig merészkedett, hogy a függetlenségi sajtó akarta felhasználni a 67-esek támogatására, saját pártjukkal szemben.

Mindig a függetlenségi párt érdekeiért küzdöttünk, ezután sem fogunk hát hűtlenek maradni régi elveinkhez és nem marad ahhoz hűtlenek a vidék egyetlen függetlenségi lapja sem. Megalakítjuk a mi önálló szervezetünket kormány-támogatás nélkül és szolgálni fogjuk a függetlenségi párt érdekeit ezután is igazi lelkes odaadással ha kell a koalíció, sőt ha kell a kormány ellen is. Kétszínű politikát sosem üztünk, — ezután sem fogunk, ha még úgy erőlködik is az ország pénzén fenntartott 67-es miniszterelnöki sajtóiroda.

szelt borhamisítások elriasztották a vevőket. Tul a szántókon következnek egy ló-igelőnek használt lankás hegyoldal. A lankón felül sok virággal élénkített bokros hely terjed fölfelé, a melyen alacsony tögyes cserjék galagonya, mályva, rekettyés bokrokkal váltakoznak. A bokrok aljában és közén viola, méhvirág, vacoretég és repce, zab vadrezeda, feeskéfé, gerely, kék és sárga csigaosó, szalagbörse, bokréta, kiasaris és karthauzi szegfű-féle, gerely, espargett, ezerjófű, kék és sárga kerep, réti füzes, pimpó, koronilla, árvaeska, zsalya, leverdula, veronika, tejöltő galaj, eziczkőrő, szarabogáns, itt ott gyökönke virít. A cserjésen túl sok-kaszánytűgell, perjével, rozsnokkal, szulákkal benőtt rétség, majd felebb a hegy köves oldalai következnek, a hol feltűnően sok a kigyószisz, arnó, komócsin, itt-ott bojtörján, esülöng és szironta. Nemsokára megpillantjuk a hegy pupjára feltűzött jelző fapiramist, alatta látszik az 516. M. T. 1900 magasságú jelző kő.

A hegy teteje 300 m. hosszú és 150—180 m. széles, köves, apró fűvel benőtt hát, melyről egyszerre kiláthatni a Hegyajtóra, a Bodrogközre és a Nagy-Magyar Alföldre. Azon sok morotvát, holtgát, ka-

nyarodó folyókat és feleszálló lapangó ereket látni. A Tisza, Bodrog, a Takta ere zöndülő láposával, ligeteivel felszántott partu kanyarulatával hangulatos kőbe oltadnak össze a Tarczal, Mád, Rakamaz, Nagyfalu, Eszlar, Zombor és Szántód községeivel. Vagy tiz fatut látni a tetőről s a hosszúra nyúlt Tokaj városát, melyet a Bodrog egészen bekerít, csak a hidon alul érinti a Bodroggal egyesült Tisza a város partját. A vashidnak úgy látunk nagyobb a kelendősege, mint a kompnak.

Jól látni továbbá a keskeny szalagot, mely a két folyót egymástól elkülöníti s azt is, hogy régebben a Tisza ezen keresztül folyt Rakamaz és Nagyfalu felé, a míg a mostani medrbe átesapott. Valamennyi látókörünkbe jutó folyó a jobbpartját iszapolja és a balpartját rongálja. Azért ez utóbbi mérédek, szakadékos, mélyvízű, miként a hajók járatán látni, a tulsó ellenben zátonyos, sekély, kivéve a Bodrognak a hegy alatti keskeny de mélyvízű partját, melyet a Nagyhegyről legurult kövek csináltak keskeny átkelő helylyé s alkalmat adtak a város keletkezésére.

Igen szépen látszik még a Magoshegy, a Vihorlat, a bényei, tarczai,

mádi hegység, de nyugat és dél felé ködbe vész a láthatár pereme.

Érdekes a hegy tetején levő két méter széles katlanforma beszakadás, melyet apró kráternek neveznek, amár csak lemélyedt sziklaüregek, a láva összehúzódásakor támadt hézag. Most a ezikázásban elfáradt káros és feeskofarku pillangóknak, róka-, atalanta-, gyász és citrompilléknek hűsülőhelye.

Lemenet a lőszbe vágott árkos utat használjuk, mi egy óráig tart. A felmenetlre másfél órat kell számítani; látnivaló tehát, hogy minden turista megteheti a kirándulást egy délelőtt. Lemenetkor a két kőbánya mellett s egy patak mentén haladunk, melynek kömedre fokozatosan van kivájva s oly tanulságos, mint a magashegyi Zsolyomka omlásos medre.

*

A tokaji és ujhelyi magukban álló trachytegyekek kivül van még egy-néhány kimeredő trachyteg a Bodrogon innen és tulnan, pl. a kövesdi Tarbuczka (279 m.), v. szerdahelyi Bakhegy (168 m.), a királyhelmeczi (260 m.), a szentesi palásan szétváló (167 m.) trachyt domb Nem e trachyteguczek, hanem a körükben elterjedő zempléni és

sivatag igen nevezetes geográfiai esemény, melynek megalapítása, felfedezése dr. Cholnoky Jenő zseniálisának elővülhetetlen érdeme. Nem akarok eléje vágni e fölfedezés leírásának, csak a mennyiben szerencsém volt a jeles tudóssal e felzántott buczkás sivatagon néhány napot tölteni, az ott tapasztaltakat a magam geor. eszemmel beléltelstem az északkeleti trachytok leírásába.

Tudvalevőleg már Tokaj alatt tul a Tiszán kezdődik a Nyírség buczkás plateauja. Ezeknek a buczkáknak homokja dr. Cholnoky szerint tiszta sivatagbéli sivatagi futóhomok. De van ilyen a zempléni síkon, nevezetesen a Bodrogközben is. Mivel a trachytegyekekől kitört folyók Tisza, Ung, Laborez törmelék-kupjai nyirokból, agyagból, uszadékhomokból, valók: e sivatagi homok nem a törmelék-kupokból való; lefujta a kassai főhőszél a trachytegyekekről vagy még messzebből hozta.

Minden esetre nem vélen, hogy a főhőszél medre a Hernád, Laborez, Ondava folyók mentén éppen belejár a Nyírség délköri hosszanti irányába. A Kárpátok gerince ott a legalacsonyabb, a hol a N. szél átkei a Kárpátok vonulatán, a Vi-

A piacrendezésről.

Egyik utóbbi számunkban foglalkoztunk a piaci mizériákkal és követeltük a megszüntetését annak, hogy a piaci helypénzek — dacára a fenálló szerződésnek — a vámsorompóknál szedessenek. E felszólalásunk élénk tetszéssel találkozott a közönség körében és nem egy oldalról kaptunk felhívást azóta, hogy a piacrendezés ügyét ne engedjük levenni napirendről. Mi is ezt a nézetet valljuk. Itt van már a tavasz, amikor élénkül kezdenek a heti vásárok, nem szabad hát tovább halasztani a piacrendezés fontos kérdését. Rendet kell csinálni a piacon, hogy a városi közönség ne legyen kénytelen máshol nem létező horribilis árakon beszerezni piaci szükségletét.

A piaci rendezés első feltétele, hogy a piacok decentralizációját megszüntessék és a piacot egy, legfeljebb két helyen centralizálják. Ezzel elérjük első sorban azt, hogy az eladók nem lesznek kénytelenek több helyen helypénzt fizetni s így az árak jelentősen redukálódnának, de nagy könnyebbségre lesz ez a bevásárlóknak is, amennyiben 1, legfeljebb 2 helyen szerezhetnék be mindazt, amit most 8—10 helyen kénytelenek beszerezni.

Sürgősen szükséges ezenkívül a piacrendezéshez, hogy a képviselőtestület engedélyt a kereskedelemügyi kormánytól a piaci helypénzeknek a vámnál való szedésére oly formán, hogy azok *csakis a vámnál legyenek szedhetők*. Ezzel elérjük, hogy a vásárra a faluról bejövő falusiak csak egyszer fizetnének helypénzt. De a város érdeke is kívánja, hogy csak a vámnál szedjenek helypénzt, mert így a rendőség kevesebb közeggel ellenőriztetné a helypénz-szedést.

Szívesen látnók, ha a város miniszteri engedély alapján megengedné a piaci helypénzeknek a vámnál való szedését, mert ezt a város érdekében valónak tartjuk; de csak abban az esetben, ha azt kizárólag a vámnál szedik. De míg erre a kormányhatóság jóváhagyás nem lesz s így a vá-

ros szerződésileg nem biztosíthatja a bérlőknek ezt a jogot, addig követeljük a régi szerződés betartását, vagyis hogy a vámnál a helypénz ne legyen szedhető. A város nem tűrheti, hogy az ő tudtával állandóan megszegjék a tennálló szerződést még ha a város érdeke kívánna is azt.

HIREK.

Csalán krónikája.

Hir.

Landesmann Miksa könyvtáros óg Ezer darab párbajkodexet hozott. És a törvényház portásának Kiosztás végett Átadott ötszáz darabot.

Karnevál meghalt.

Karnevállal amint eltemették A vigás is sirba költözött Mit is csinálna mint vad idegen A savanyu emberek között.

Bankügy.

A jelzálogbankba Beck helyére Újhelyből visznek helyettesít Mivel a leghatalmasabb protektor A fonyadói kezdő asszonyi test.

Leányegyleti bál.

Sok legény a rezet, sok leány a ruha [háját kívágja] Ergo: Készülnek nagyban a ma esteli [bálra]. A nők és férfiak jelmezben lesznek Hogy ne tudja a jobbik amit ballal [tesznek].

A varannói vicinális.

A varannói vicinális, hogy a múlt [hétén hátránézett] Látott valami gömbölyűt és szépet A nagy gyönyörűségétől gyökeret [vert lába] S pályája közepén ott maradt meg [álva]. A varannóiak szomorúságára.

Előfizetőinkhez!

Felkérjük lapunk listelt előfizetőit, hogy a február hó végén lejárt előfizetési díjat lehetőleg postafordultáival küldjék be, nehogy a lap további küldésében akadály legyen.

— **Hitközségi választások.** A sátoraljai helyi statu-quo izz. anyahitközségnek f. hó 25-én folyt le az előjáróság választása. Hitközségi elnökké immár tizenegyedszer Zinner Henrik lett egyhangulag megválasztva. Az előjárósági tagok közé új tagul Grünbaum Simont választották, míg a többiek a régiak maradtak.

— **A szabadlyceumban hétfőn este Gyulai Károly a Balkan államokról** értekezik, esütörtök este pedig Kertész Ödön a legújabb magyar irodalomról tart előadást, mely előadás a ciklus beárulja.

— **A cigányügy rendezése.** Andrásfy Gyula gróf belügyminiszter a minap körrendeletileg értesítette a törvényhatóságokat, hogy a cigányügyet országsszerte véglegesen rendezni óhajtván, az e körüli teendők ellátásával kománybiztosi minőségben Joánovich Sándor c. miniszteri tanácsost bízta meg. — A kormánybiztos címe: „A cigányügy országos rendezésével megbízott kormánybiztos”, irodája a m. kir. bel-

ügyminiszteriumban van. A kormánybiztos működését már megkezdvén, mindenekelőtt szükséges, hogy a cigányfaj számára, valamint a cigányok életmódjára, foglalkozására, kulturális és egyéb viszonyaira nézve megfelelő adatok álljanak rendelkezésre. E végből a m. kir. központi statisztikai hivatal az összes közügyi előjáróságokhoz, valamint az összes városokhoz kérdőíveket fog szétküldeni. A miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy nevezett kormánybiztos az e körüli teendők ellátásánál, eljárásában határozottan támogassák és felkéréseinek eleget tegyenek.

— **Jön a társulat.** Polgár Béla színigazgató előleges színházi jelentései megjelentek már az utcakeleti hirdetősi tábláin s így most már határozottan tudjuk, hogy a szezon f. é. márczius hó 6-án, szombaton kezdődik. A társulat tagjai a régiak maradnak, az egy *Kallay* Jolán kivételével, aki most szerződött állandó vendég szereplésre a társulathoz. Aszezonban színrekerülő darabok a jelentés szerint a következők lesznek: *Dramái válfajok* (Ujak): *Virraszt a szerelem*, *A morál*, *Izrael*, *Kivándorlók*. A király, *Keserü* mézeshetek, *Drótnélküli táviró*, *Párbaj*, *Tolvaj*, *Forradalmi nász*, *Meztelen nő*, *Asszony*, *Ördög*, *Császár katonái*, *Ösztön*, *Fátum*, *A pénz*, *Bi boros*, *Szerencse fia*, *Kék egér*. — *Enekes válfajok* (Ujak): *Erdész leány*, *Szép gardista*, *Hódító ke-ringő*, *Dollarkirálynő*, *Don Gijotte*, *Táncos huszárok*, *Milliárdos kisasszony*, *Vig izvegy*, *Varázskeringő*, *Cserelényok*, *Vig nibelungok*, *Bálkirálynő*, *Három feleség*, *Nagy mama*, *Tatarjárás*, *Fuzsitos kisasszony*, *Komédiások*, *Csökkirály*, *Hol'landi leány*, *Szerencse malacz*, *Vig paraszt*. *Enekes válfajok* (Régiek): *Boccaccio*, *Boszorkányvár*, *Kornevillei harangok*, *Lili*, *Csikós*, *Helyreasszony*, *Eleven ördög*, *Nebántsvirág*, *Tavaszi Koldusdák*, *Mikádó*, *Hoffman meséi*, *Koldus gróf*, *Baba*, *Denevér*, *Suhancz*, *Madarász*, *Parasztbecsület*, *Ripp van Winkle*, *Bányamester*, *Casanova*, *Czigánybaró*. — A bérlet eszközésével *Jenőfy Jenő* titkár van megbízva, aki márc. 2-án érkezik városunkba.

— **Kereskedelmi bál Nagymihályban.** A nagymihályi kereskedelmi ifjusági a létesítendő „Kereskedelmi Kör” javára f. évi márczius hó 13-án Nagymihályban az „Aranybika” szálló összes termeiben Jászai Mari, a budapesti Nemzeti Színház művésznője, Kornai Margit, a budapesti Magyar Színház primadonnája, Raskó Géza, a budapesti Királyi Színház énekművésze és Dienzl Oszkár zongoravirtuóz közreműködésével, hangversenynyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez. Helyárak: Oldalszékek és I—VI, sor 4 K, a többi sorok 3 K, állóhely és karzati ülőhely 2 K. Felülvezetés közönségtel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté pontban 8 órakor, Jegyek előre válthatók Landesman B. könyvkereskedésében.

— **Egy erélyes rendelet.** A földmívelési miniszter szigorú rendelettel intézett az alispánhoz és a polgármesterhez a kártékony rovark pusztításának ellenőrzésére vonatkozólag, Elrendeli, hogy a köteleltes irtásra a közönség február 28-ig felhívások s ennek megtörténtéről a hatóságok fejei márczius 15-ig meggyőződést szerezzenek és erről hozza márczius 31-ig jelentést tegyenek: az 1894. XII t. c. idevonatkozó rendelkezései alapján elbírlálandó kihágások megállapítására márczius 10-ig hatósági személyek rendelendők ki és az irtás megtörténtéről április 15-ig a felülvizsgálatok megtartandók. Ezen terminus rendelet végrehajtása ellenőrzésére a miniszter szakközvegeket fog kiküldeni s igéri, hogy ott, ahol mulasztás találnak, szigorú megtorló intézkedéseket fog tenni. A miniszter szigorú rendeletét azzal indokolja, hogy a múlt évben ren-

delethe nem lett betartva s így a fákban nagy kárt okoztak a rovark.

— **Megbüntetett cseledek.** A cseledek be- és kijelentéséről szóló városi szabályrendelet alapján a rendőrkapitány ismét több cselédet büntetett meg azért, mert szolgálatba való belépésüket és a szolgálatból történő kilépésüket a rendőrhatalomnál bejelenteni elmulasztották. Az új rend máris azt eredményezte, hogy sok olyan cseléd van most bejelentve, akik eddig bejelentés nélkül állottak szolgálatban. Azonkívül a cseledek azóta nem változtatják olyan gyakran helyüket sem mint eddig tették. A rendőrkapitányság minden egyes esetben, a mikor a cseléd egy helyen elfogadható ok nélkül csak 1—2 hónapot tölt, — megtorló intézkedéseket alkalmaz, a ki pedig helyét elhagyja, azt elzárási büntetésének leülése után irgalom nélkül eltolcolják. Ilyen szigorú rendszabályok alkalmazása után alapos a remény, hogy a cseledek szolgálati viszonyában az eddigi tartóhatatlan állapotok a közönség előnyére megváltoznak.

— **Meglopott török.** A miskolci „Ellenzék” írja: Veljanovics János, satoraljai helyi török cukorkakereskedő, tegnap Miskolcra érkezett és ügyesbajos do'gának elintézése után egy görbe napot csinált magának. A mulatság azonban szomorúan végződött réa végre, mert valahol kilopták a zsebéből 680 koronát tartalmazó pénztárcáját. A kétségbeesett, jajveszékelő törököt másnap aztán csak azzal tudta megnyugtatni Horváth kapitány, hogy kiltatásba helyezte neki, hogy ellopott pénzt kifizetik a Törökországnak fizetendő 52 millióból. Erre aztán megnyugodott a busuló török, aki az eset óta azt dudojta: Láttam már én Miskolcot éjjel...

— **Fizetéképtelenség.** Stillmann Frigyes mádi borkereskedő, a mint bennünket Mádról értesítenek 100 ezer koronát meghaladó passzával fizetéképtelenné lett.

— **Modern betörők.** Ugy látszik, hogy ma már a betörés sem tartható a legkényelmesebb foglalkozásokhoz, mert gyalogszerrel könnyen elfogják az embert a szemfüles rendőrök. Ezen is segített három vállalkozó szellemű betörő, a kik a betörés gyors lebonyolítása okából automobiliáknak használtak — a mint az alábbiakból láthatjuk — pompás sikerrel. A napokban perze Amerikában hajnali 2 óra felő Tarbell Ernő vegyones magánzó arra ébredt fel, hogy a szomszéd házában, a melyben a nemzeti bank van, robbanás történt, a mely a környékbeli házak falát megszakította s a mely után óriási koppanás hallatszott. Azonnal felugrott ágyából s tüttört revolverrel a kezében lefelé sietett, azonban a kaput zárva találta. A már felébredt házból lakók segítségével feltúrta a kaput s az utcára jövet egy automobil látott elrohanni, a melyben három ember ült. Tarbell gondolkodás nélkül utánuk lött, de az automobil gyorsan eltűnt a sötétben. A nagy zajra felébredtek a szomszédok és közben előkerült a bank pénztárcája is, a kik konstatalta, hogy a betörők behatoltak a bankba, a hol felrobbantották a pénzszekrényt, a melynek tartalmát 14000 dollárt magukhoz véve, elillantak az automobilal. A bank vesztesége csak 2000 dollár, mert a többi a biztosítás révén megtérül. A betörőknek teljesen nyoma veszett, — bár a rendőrség rögtön megindította a legszélesekrűbb nyomozást.

— **Nyilvános számadás.** A csizmadia társulat által rendezett mulatság összbevételét 607 kor. 50 fillér, kiadás 430 kor. 8 fillér. Tiszta jövedelem: 177 kor. 42 volt. Jegyeiket megváltották özv. Torcsi Sámuelné, özv. Graszman Péterné — 10 kor. Orosz Mihály, Francovszky György, Gombos János 5—5 kor.

horlát, a sóvár-eperjesi és a Bükk-hegység szintén akkora réseket hagynak, hogy a Hernád, Laborez, Latoreza, Ondava folyók irányában könnyen lezudulhat a síkságra. Lehetséges ezek után, hogy ezt a sívöhomokot a főhn hozta Galiczia plateaujáról vagy máshonnan és összefujta homokbuczka-sorokba. De megjegyzendő — ez már az en megjegyzésem — hogy a Bodrog kemény agyagfenéken le'g'atul trachytomladékok és sodralékok találni, azon üledéket le az iszap, kiúszapult homok stb. A futóhomok legfőit alkot néha 10—15 m. vastag buczkak. Dr. Cholnoky Jenőnek tehát az a nézete, hogy a futóhomokot lefujta a főhnszél a nyírségi diluvialis plateaura, a hol most nagy telepekben fordul elő. Más szóval a sivatag a zempléni síkságról áttöldött, elvándorolt a szabócsi rónaságra. Ez az oka a Tisza csapi halatának s a Bodrog kanyargó voltának. A ki Tokajt, Újhelyt megnézi, ki ne felejtse a programból a két ós sivatagot, mert a trachytokkal függ össze.

Vége.

Dóci Károly, Kun Sománé. Nagy István 4—4 kor. Mráz Antalné, Lipcsei György, Szabó István Fazekas Pál, Tóth István 2—2 kor. Felülízetek: Soltész József 5 K. Peti András, Nagy Sándor, Schvarebard Lipót, Tóbiás Gyula, Kocsordi János, Kovács József, Vince János, Csomós András 4—4 kor. Fried Vilmos, Lomniczer József, Móré Dániel Rakovszki Sándor 3—3 kor. Timkó Gyula, Kancel Gyula, Főző József, Hérics Sándor, Dudics György, Csizsek Rudolf, Tóth József, Balogh Lajos, Szabó Sándor, Szabó Sámuel, Fekete Vince, Kardos János, Bodnár János, Torouay József 2—2 kor. Lójs Gyula, Tóth Lajos, Vilkovszki Kálmán, Sevger Sándor, Jackó Gyula, Jackó József 1—1 koronát.

— Klüry Klára, Petrás Sári, Márkusné, Szoyer Ilona, Sz. Varsányi Irén, Göthné, Kertész Ella, Ötvös Gitta, P. Gazi Mariska, stb. hazánk legkiválóbb színésznőinek nyilatkozatai igazolják a Kerpel-kézfínomító kellemes használatát és gyors és biztos hatását. Vörös, fagyos, feképedt, édes, durva, ráncos kezek 3 nap alatt ragyogó fehérré és barsonymivá lesznek a Kerpel kézfínomító használatát által. Nem zörög és nem ragad, tehát nappal is használható. 1 üveg ára 90 fillér, 4 üveget bérmentve küld Kerpel győgytár, Budapest V. Lipót-körút 28. Kerpel bőrinomító mosdoszappan 3 darab 1 korona 30 fillér, Sátoraljaujhelyben kapható Hrabeczy Kálmán cégnél.

— Nyilvános köszönet. A sátoraljaujhelyi m. kir. dohányszári munkások által rendezett jelmezbalon volt: Összbevétel 849 kor. 48 fill. Összkiadás 514 kor. 88 fill. Tiszta-maradvány 334 kor. 60 fillér, mely összeget a dohányszári igazgatósága Veszprém megye alispánjának az „Ajka” közönbányában szerencsétlenül jártak hátramaradottai részére küldött el. Felülízetek: Adametz Emil, Szabó György 10—10 kor. Sarkadi János 5 kor. Kun Soma 4 kor. Dr. Nyomarkay Odón, Lukács Jenő, Hérics Sándor, Sehmed Lajos 2—2 koronát. Vilkovszky N., Kellner Győző, dr. Bettelheim, Almásy Mihály, Juhász N. 1—1 kor. Orosz Paula kisasszony 8 kor. 48 fillért. A jelmezbalon jelentek voltak és a tiszteit felülízeteknek háias köszönetet mond Sátoraljaujhely 1909. február hó 26-án kiváló tisztelettel a rendezőség.

PASZTORY
ÉLŐVIRÁG-KÖTÉSZETE.
Telefon 57—33.
Csokor- és koszoru-kötésért az országban a legtöbb első díjjal kitüntetve.
BUDAPEST, Rákóczi-út 3.
Nemzeti színház.
Képes árjegyzék díjtalan.
Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok.

Szoptató anyák

tejük hatását csak növelik és gazdagítják a SCOTT-féle Emulsió használat által.

Kimerültség megszűnik,

s a cseesemő rózsásabbá, vidámabbá és pajzánabbá válik, mint valaha volt. Az anyaságnak bármily válságos perczében, a

SCOTT-féle Emulsió

erőt kölcsönöz, bátorít, s emellett kellemes ízű és könnyen emészthető.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.

A legjobb bőrfényesítő

Egyedüli gyártója: Székely és Társa Kassa

A szerkesztésért felelős: A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos: LANDESMANN MIKSA

8047/908. szám. Árverési hirdetményi kivonat.

A királyhelmezi kir. járás-bírósiág, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Palkó István veki lakos végrehajtatónak 200 korona s jár. iránti végrehajtsági ügyében a vékei 33. sztykben A. l. 1—11, sor 35, 78, 119, 154, 194, 225, 271, 333, 342, 437, 455, hr.számkalatt fevett ingatlanokból Feterik Istvánné Tóth Annának B. 6. 9. és 11. sorz. alatti jutalekaira 1524 korona kifizetési arban az árverés elrendeltetett és hogy a fentebb jelzett ingatlank az 1909. évi márc. 8-ik napjának d. e. 10 orajakor Veke községbanal megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikülsítési árakak 10 százalékat vagyis 152 korona 40 fillért pénzben vagy óvadékképpé érték-papirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak a bíróságnál történt előleges letételeit igazoló elismervényét annak átszolgáltatni. Az

ingatlanok a kikülsítési ár kétharmad részén alul eladatni nem fognak. A bánatpénz kiegészítendő.

Királyhelmeze, a kir. járásbírósiág mint tkvi hatóság, 1908. évi nov. 9.

Gábrriel, kir. járásbíró.

847,2—1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljaujhelyi kir. törvéuszek 1908. évi V. 2/276—78. sz. végzése folytán Biringer Arthur ügyvéd által képviselt Zemplénagárd és Vidéke hitelszövetkezet felperes részére 475 kor., 150 kor. és 135 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajts folytán alperestől lefoglalt s 615 koronára becsült ingóságokra a királyhelmezi kir. járásbírósiág 1908. V. 673—2. szamu végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülíglaltatott kövételés erejéig is, amennyiben azok törvéusyes zálogjogot nyertek volna alperes lakásán Nagytárkányban leendő megtartására határidőül 1909. márc. 2. napján d. u. 3 óraja kitézetik, amikor a bíróság lefogiat házbutorok, lovak és szarvasmarhák és egyéb ingóságok a legtöbhet ígérőnek középnzítetés méhett, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Fölhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követeléseit megelőző kielégítettség jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtsi jogzökönyvből ki nem tűnik, éhköbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttél írásban vagy szóval bejelenteni el ne mulasszak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Királyhelmeze, 1909. február hó 18. napján.

Udvarhelyi Béla, kir. bir. végrehajtó.

Bérbeadók

a Kazinczy-utcán levő Ligeti Ignác-féle házban a következő lakások: egy hat szobából és mellékhelyiségekből álló utcai lakás és 2 udvari lakás, továbbá a Jókai-utczára eső részén egy 6 szobából és mellékhelyiségekből álló utcai lakás. Bővebb felvilágosítással Haas Adolf szolgál.

458—1909. vi. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósiág 1909. évi V. 255—1, és 263—1. sz. végzése következtében Dr. Csizy

Béla ügyvéd által képviselt Sigmund Könyvsgarten és Ecker, Pártos és társa javára 644 k. 98 f. s 424 k. 50 fill. és jár. erejéig 1909. január hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajts utján lefoglalt és 806 kor. becsült következő ingóságok, u. m. magyar öltönyök, házi butor stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a sátoraljaujhelyi kir. járásbírósiág 1909. évi V. 263/3. szamu végzése folytán 644 korona 98 fillér és 424 korona 50 fillér tőkekövetelés ennek esedékes kamatai és eddig összesen bíróság már megállapított költségek erejéig Sátoraljaujhelyben alperes lakásán Arpad-u. 30. sz. leendő megtartására 1909. évi március hó 2. napjának délutótt 11 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándék. közök ezennel oly megjegyzzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében középnzítetés mellett a legtöbhet ígérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülíglaltattak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoraljaujhelyben, 1909. évi jan. 12. napján.

Rosner Imre, kir. jbir. végrehajtó.

KLEIN GÉZA

szénüzlete ajánlja szoba fűtésére:

1. rendü Porosz köszén 2 frt. 40 kr. Szalon köszén 1 frt. 80 kr. Porosz brikket, valamint l. r. gázkösz jutányos árak mellett házhoz szállítva. Ugyanitt kapható házhöz szállítva tisztán kezelt édes tej, Biró. 'Sennyey uradalmából. — Telefon 64. sz.

Magyar gyermek
Magyar labda
Magyar vegye
Magyar adja.

Minden magyar labda a cserkoszoruha foglalt

Magyar labda

— bélyegzőt viseli. —

! Mást el ne fogadjunk !

Minden jobb kereskedésben kapható.

A legajánlhatóbb sátoraljaujhelyi czégek.

HERICZ SÁNDOR címfestő és kocsigyártó, Rákóczi-utca 15. sz.	Landesmann Miksa és Társa könyv-, papirkereskedése, Rákóczi-utca 2.	Vilkovszky és Tóth fűszerkereskedése, Kazinczy-utca 2. szám.	Almási Menyhért férfi- és női divatruháza, Wekerle-tér 4.
BAUER ANTAL hentes és mészáros, Rákóczi-utca 7. szám.	Kótités László kovácsműheije, Rákóczi-utca 25. szám.	FŐZŐ JÓZSEF géplakatos, Meczner Gyula-utca 5. szám.	Moskovszky Dezső műkertészte, Lónyay-utca 10. szám.
Langermann Károly hentes és mészáros, Fő-utca 30. szám.	Zambon Valentino csementáru gyára Andrassy-utca 10. szám.	Landesmann Sámuel szijgyártó és nyerges, Rákóczi-utca 5. szám.	Viczmándy Vincze épület és butor asztalos, Rákóczi-utca.
Kótités István kocsigyártó, Rákóczi-utca.	„KÖZPONTI KÁVÉHÁZ” Wekerle-tér és Rákóczi-utca sarkán.	Vályi Sámuel géplakatos, Lakatos-utca.	Schön Sándor és Barna D. női divatüzlete, Wekerle- és Petőfi-u. sark.
BÉNYEY ISTVÁN építési vállalkozó, Kossuth Lajos-utca.	Zsihovics Bertalan szűcs, Rákóczi-utca.	Domokos Imre építési vállalkozó, Jókai-utca.	„Pannónia” kávéház Korona-utca 5. szám alatt.
Rotter Markusz angol női szabó, Széchenyi-tér 13. szám.	Klein Izidor pítész, Kossuth Lajos-utca szám.	Ármágyi János lakatos mester.	

